

Forfatter: Kierkegaard, Søren

Titel: »'Hyrden' - 'Leiesvenden.'« : 1852

Citation: Kierkegaard, Søren: "»'Hyrden' - 'Leiesvenden.'« : 1852", i Kierkegaard, Søren: *Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 27*, udg. af Niels Jørgen Cappelørn; Joakim Garff; Johnny Kondrup; Tonny Aagaard Olesen; Steen Tullberg, Søren Kierkegaard Forskningscenteret 2010 . Onlineudgave fra Søren Kierkegaards Skrifter: <https://tekster.kb.dk/text/sks-p434-txt-shoot-n434.pdf> (tilgået 24. april 2024)

Anvendt udgave: Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 27

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. [Læs CC0-erklæringen](#)

P434:434

Evangeliet: den gode Hyrde.

cfr

Journalen NB²⁵

p.

214.

»Hyrden« - »Leiesvenden.«

#[a]

[a] # eller At først da bliver Forskjellen mellem »Hyrden« og »Leiesvenden« ret kjendelig - naar Ulvene komme.

Hvor forbrugt Billedet »en Hyrde« end er, opbrugt bliver det dog aldrig; hvor misbrugt det end er, næsten latterliggjort i smægtende Overdrivelse; hvor vanhelliget det end er blevet fra sin første høitidsfulde Betydning: det er og bliver dog et deiligt Billede: en Hyrde.

En Hyrde! Hist i Dalen ved Bjergenes Fod der boer Hyrden. (udføres lidt). Stille, eensformige, idylliske Liv. Landlige Uskyld. Der boer Hyrden, kjendt af Faarene, om end ikke forstaaet af dem, dog elsket af dem; og som de have Føde og Kildens Vand fornødent, saa Eet endnu at høre Hyrdens Stemme, den gode, den trofaste Hyrde, hvis Stemme varer dem for enhver Fare; og vare de uforvarende komne i Fare, blot det at høre hans Stemme vilde give dem Haab, han den gode Hyrde, der sætter sit Liv til for Faarene.

En Leiesvend. Tænk Dig en rødmende Yngling, eller det endnu Finere en qvindelig Ungdoms Un[d]seelse - at være en Leiesvend vilde da være det Frygteligste. Ak, saaledes er det i Ungdom: hvor let at skjelne mellem en Hyrde og en Leiesvend. Men i det praktiske Liv - maaskee ogsaa hiin rødmende Yngling endte med at være en Leiesvend og at være glad derved, blot Leien eller Lønnen rettelig udbetaltes, og lige saa Pigen. I Ungdommen undflyer man Skyld for ikke at rødme - den praktiske Dannelse lærer En ikke at rødme eller blegne ved nogen Skyld.

Saaledes er Hyrden og Leiesvenden i det praktiske Liv for os praktiske Msker, vi som have tabt saa meget af den oprindelige Undseelse, der gjør Adskillelsen saa let, ikke saa let at adskille; det er ikke som Forskjellen mellem Sort og Rødt, hvilken man strax opdager med et halvt Øie.

Men dertil kommer en anden Vanskelighed. Leiesvenden siger naturligviis ikke selv: jeg er Leiesvend. O, langtfra, langtfra; Intet Intet er ham saa vigtigt, som at holde det skjult i den dybeste Hemmelighedsfuldhed. Og videre, det er en heel Opgave, et langt, langt Studium, og Frugten af et langt, langt Studium, at han saa skuffende som muligt ligner »Hyrden«, ligner ham paa Stemmen, Talen, Skikkelsen o: s: v: - men dog er Leiesvend.

[b] Han forsikkrer, forsikkrer, at han er villig at sætte sit Liv til for Faarene, han forsikkrer det med Taarer - ak, maaskee er det kunstige Taarer, i ethvert Tilfælde kun en øieblikkelig Stemning, som det uægte Metals Sølvblink - og Faarene troe ham. Ja, den virkelige gode Hyrde, som veed med sig selv at han vil sætte sit Liv til, han vilde vel end ikke tale om Sligt, naar der ingen Fare [er], og derfor af Faarene blive anseet for en mindre god Hyrde, ikke saaledes elsket som denne kunstneriske Leiesvend, der passer sit Snit med at lege Hyrde.

Saa lad os betænke: at først da bliver Forskjellen mellem Hyrden og Leiesvenden ret kjendelig - naar Ulvene komme.

Der var engang i Xstds første Tid, da hørtes Ulvenes Tuden Nat og Dag. Der var Livsfare forbunden med at være Xsten (udføres).

[c] ogsaa spæde Jomfruer satte Livet til

Men saa forandredes Alt. Der hvor før Farer truede, der vinkede nu den jordiske Løn - Ulvene vare formodl. fortrængte ud af denne civiliserede Verden (udføres).

Nu blev Forskjellen mellem Hyrden og Leiesvenden næsten ukjendelig uden for Hjertekjenderen.

Vistnok var ogsaa hele denne Tilstand (Alle Xstne - hele Verden Xsthed) en Frugt af Leiesvendenes Stræben, der meget vel indsaee, at i denne Ukjendelighed, dette Mørke blev der ingen Forskjel paa Hyrde og Leiesvend.

Men - naar Ulvene komme! Dog det vil jo Hyrden af al mulig Magt forhindre, saa naar Du seer En paa Færde tidlig og sildig for at passe paa, at Ulvene ikke komme, saa kan Du være vis paa, at det er en Hyrde. Maaskee. Men maaskee det ogsaa er en Leiesvend. Thi atter her er en skuffende Lighed mulig. Leiesvenden er maaskee nok saa ivrig for at forhindre, at Ulvene ikke komme, som Hyrden, idetmindste har han flere Grunde dertil. Hvad der bestemmer Hyrden er naturligviis Kjerlighed til Faarene; og hvad der giver ham Ro, er den gode Bevidsthed, at han veed med sig selv, at han er villig til at ofre sit Liv for Faarene.

Anderledes med Leiesvenden, han har, som sagt, endnu flere Grunde til at frygte Ulvenes Komme. Han frygter for sin egen Skyld - at han skal miste Levebrødet o: s: v:.

Og ikke blot dette, men han frygter, fordi han veed, at Ulvenes Komme vil gjøre det aabenbart, at han er en

Leiesvend. Tænk en Ældre, længst perfectioneret over al Maade i den Kunst at ligne en Hyrde – og de gode Faar have elsket æret ham som en Hyrde, den gode Hyrde – og nu skulde det blive aabenbart, at han var en Leiesvend! Frygteligt. Næsten fristes Leiesvenden, for at forhindre dette, at sætte sit Liv til, hvis han derved kunde forebygge Ulvenes Komme – men det er ikke af Kjerlighed til Faarene.

Saa Du seer, at man ikke ubetinget af den store Iver for at forhindre, at Ulvene skulde komme, kan slutte: denne er en Hyrde, det kan netop ogsaa være en Leiesvend, en Ulv, der med Held har praktiseret som Hyrde – og nu frygter Faren, der vil gjøre det aabenbart, hvo han er.

Thi just en Hyrde for Faarene kunde maaske handle lige modsat.

I Skriften læse vi: Høsten er stor, Arbejderne faae. Dette Ord har man sindrigt vendt om og ikke uheldigt betegnet Tilstanden i »Xsthed«: Arbejderne ere mange, Høsten lille. Hyrder, gagerede Hyrder er der nok af – om det er Hyrder eller Leiesvende, ja, det vil først vise sig – naar Ulvene komme.

Saa kunde maaske denne Hyrde tænke som saa: var det saa ikke bedst, at vi fik Bud efter Ulvene for engang at see, hvilke der ere hvilke. Sandt, det vil ogsaa gaae ud over Faarene; men paa den anden Side, det er jo dog ogsaa fordærligt for Faarene at de vænnes til denne Forvexling af at betragte Leiesvende som Hyrder. Dog, nei jeg kan ikke bringe det over mit Hjerte, jeg tør ikke vove at hidkalde Ulvene. Men hvis de skulde komme, jeg siger det vil være os gavnligt at de komme, jeg vil heller ikke gjøre saa megen Støi og Larm for at forhindre, at Ulvene ikke komme. Selv er jeg villig at sætte mit Liv til for Faarene – men, som Forholdene ere, lad kun Ulvene komme, at vi kunne faae at see, hvo der er Hyrde og hvo Leiesvend, og at Faarene kunne faae Øine op til selv at gjøre Forskjel.